

توانایی‌ها و کاربردهای وبلاگ در کتابداری و اطلاع‌رسانی

*رضا تاج آبادی (دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه آزاد اسلامی همدان و مسئول اطلاع‌رسانی مجتمع آموزشی جهاد کشاورزی استان مرکزی)
hamidali_۴۴۸۴۶@yahoo.com

*سبحان قاری (دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه آزاد اسلامی همدان و مدیر کتابخانه دانشگاه آزاد اسلامی اراک)

آگاهی از اینترنت و رایانه می‌توانند نویسنده وبلاگ باشند و از این وسیله برای ترویج آگاهی‌های خود، معرفی خدمات کتابخانه خود، ارتباط با همکاران دیگر و افزایش دانش خود استفاده کنند.

به وسیله وبلاگ می‌توان به راحتی خوانندگان و کاربران کتابخانه را از منابع کتب و مواد جدید مطلع کرد، قوانین و خدمات کتابخانه را منتشر نمود، سئوالات مرجع را پاسخ داد، اطلاعات و اخبار جدید در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی را به سرعت منتشر کرد و برای آموزش کتابداری از آن بهره گرفت.

کتابداران به عنوان متخصصان اطلاعاتی برای به روز ماندن و رشد حرفه‌ای خود، لازم است در جریان تازه‌ترین پیشرفت‌ها و فن‌آوری‌های مرتبط با علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی قرار گیرند.

ازاین‌رو وبلاگ که پدیده‌ای جدید در این حوزه است، می‌تواند توانایی‌های حرفه‌ای این رشته را ارتقاء بخشد، شبکه‌ای از کتابخانه‌های بدون مرز ایجاد کند و مجراهای دسترسی به اطلاعات را افزایش دهد.

چکیده: وبلاگ از امکانات نوظهور اینترنت می‌باشد که به دلیل جذابیت‌ها و تسهیلات خاص خود به سرعت فراگیر شده و روز به روز بر تعداد آن‌ها و طرفدارانش افزوده می‌گردد.

دنیای امروز، دنیای تغییر، تحول، تولید و تبادل اطلاعات است. از زمان ظهور اینترنت و امکانات متنوع آن، روز به روز شاهد تسریع ارتباطات میان جوامع مختلف می‌باشیم. از جمله پدیده‌های اینترنت که باعث سرعت بخشیدن به ارتباطات بشری و تبادل افکار گردیده است، پدیده وبلاگ می‌باشد که علیرغم نوظهور بودن، روز به روز برطرفداران آن افزوده می‌گردد. کتابداران از جمله اولین افرادی بودند که از وبلاگ استقبال نمودند و از آن برای انتشار عقاید، افکار و اطلاعات خود به نحوه‌های مختلف استفاده کردند. وبلاگ از آن جهت برای کتابداران مهم است که برخلاف دیگر فناوری‌ها، نیازی به تخصص در دیگر حوزه‌ها ندارد و کتابداران با هر میزان

با سهولتی که این ابزارها ایجاد کردند، موج وبلاگ نویسی به نحو سرسام آوری بالا گرفت. به این ترتیب وبلاگ ها جای سایت های مشابهی را که امکانات اشتراک را به وجود آورده بودند؛ گرفتند. با رواج خدمات وبلاگ نویسی و سهولت ایجاد وبلاگ، تعداد وبلاگ ها روز به روز بیش تر شد و به این ترتیب وبلاگ ها به مداخل کوتاه شخصی تبدیل شدند که همیشه با نوع جدید تری از ابزارهای ساده وبلاگ نویسی به وجود می آمدند و پیوندهایی که در این وبلاگ ها وجود داشت، عمدتاً به دیگر وبلاگ ها اشاره داشتند.

امروزه صدها هزار وبلاگ و ده ها نوع نرم افزار و ابزار؛ طراحی شده که به طور ویژه کار روزآمد سازی وبلاگ ها را انجام می دهند.

این وبلاگ ها برای احاطه بر هر موضوعی و انعکاس نگرش های متنوع از دنیای خصوصی نویسندگان گرفته تا دنیای عمومی؛ فرهنگ و وقایع جاری و هر چیزی که حول و حوش آن ها است، ایجاد شده اند. به طور کلی جذابیت هر وبلاگ به شخصیت، علائق و عقاید نویسنده آن و ترکیب پیوندها و تبلیغات شخصی آن بستگی دارد. این پیوندها در واقع به همه چیز اشاره دارند؛ از مقالات پیچیده درباره هنرمندان تا تحلیل اخبار و وقایع جاری که در سایت های دوستانشان قرار دارند.

به این ترتیب وبلاگ ها، کم کم وارد دنیای حرفه ای ها و متخصصان هم شدند.

وبلاگ چیست؟

اینترنت امکانات و ابزارهای متعددی را به منظور ارائه خدمات و سرویس ها در اختیار علاقه مندان قرار می دهد. یکی از ویژگی های بسیار جذاب اینترنت، ارائه سرویس ها و خدماتی است که شما را قادر می سازد با مخاطبان خود ارتباطی پویا و متقابل برقرار نموده و از نقطه نظرات آنان در رابطه با یک مطلب، آگاه شوید. در این راستا هر یک از کاربران می توانند دانش و تجارب خود را در اختیار دیگران قرار داده و خود نیز به عنوان عضوی از یک جامعه شبکه ای مطرح گردند (اشتراک دانش). فرض کنید ابزاری ارزان قیمت برای انتشار مطلب در اختیار هر نویسنده و یا صاحب قلمی باشد که بتواند با استفاده از آن عقاید، اخبار، دیدگاه ها و نقطه نظرات خود را در رابطه با موضوعات مورد علاقه، بدون محدودیت های مرسوم بیان نماید.

آیا شما علاقه مند به استفاده از چنین ابزاری می باشید؟ آیا تمایل به داشتن یک روزنامه شخصی دارید که در آن بتوانید مطالب خود را در ارتباط با موضوعات مورد علاقه، بیان نمایید؟ بشریت در طی چند سال گذشته قدم در دنیای جدیدی گذاشته است که بدون شک یکی از مهمترین دستاوردهای آن تحول و دگرگونی اساسی در ارتباط با نحوه نشر اطلاعات است. وبلاگ (Weblog) و یا بلاگ (Blog) نمونه ای در این زمینه بوده که با توجه به ماهیت اینترنت، ویژگی دو طرفه بودن وب و تنوع خواسته استفاده کنندگان، درکانون توجه علاقه مندان قرار گرفته و ما امروزه شاهد رشد و گسترش چشمگیر آن می باشیم. واژه «بلاگ» از جمله واژه های جدیدی است که قدم در عرصه ادبیات جهانی اینترنت گذاشته است. در این مقاله قصد دارم به بررسی این پدیده جدید! اینترنت پرداخته و با ابعاد متفاوت آن بیشتر آشنا شویم.

تاریخچه وبلاگ و وبلاگ نویسی

برخی براین عقیده هستند که اولین وبلاگ توسط « تیم. برنرزلی»

در این مقاله ضمن معرفی وبلاگ، تاریخچه وبلاگ در ایران و جهان، سرویس دهنده های وبلاگ، یک برداشت کلی از وبلاگ در دنیای کتابداری و اطلاع رسانی ارائه شده و سپس کاربردهای وبلاگ در کتابخانه بررسی شده است. در پایان چند پیشنهاد به عنوان راهکار برای فراگیر کردن پدیده وبلاگ در دنیای کتابداری ارائه شده است.

کلید واژه ها: وبلاگ، وبلاگ نویسی، کتابداری و اطلاع رسانی، کتابداران، بلاگ.

مقدمه:

اینترنت پدیده شگفت انگیز عصر حاضر، لحظه به لحظه در حال گسترش است و هر روز شگفتی تازه ای خلق می کند و با معرفی رسانه های جدید راه را برای اطلاع رسانی وسیع تر هموار می سازد. یکی از رخدادهایی که اخیراً در دنیای جادویی اینترنت غوغایی به پا کرده، ظهور وبلاگ است، این پدیده آنقدر بدیع، جذاب و تأثیرگذار است که توجه بسیاری از افراد و انتشار مختلف جامعه را به خود جلب نموده است.

وبلاگ از آن جهت برای کتابداران مهم است که برخلاف دیگر فن آوری ها، نیازی به تخصص در دیگر حوزه ها ندارد و کتابداران به هر میزان آگاهی از اینترنت و رایانه، می توانند نویسنده وبلاگ بوده و از آن برای معرفی منابع و خدمات کتابخانه خود استفاده نمایند.

به جرأت می توان درباره ظهور اولین وبلاگ ها بحث کرد، اما به نظرمی رسد که صفحه «what's new page» متعلق به «Mosaic» که از ژوئن ۱۹۹۳ تا ۱۹۹۶ فعالیت می کرد، به عنوان آغازگر این کار شناخته شده است. برخی از علاقه مندان به وب تصمیم گرفتند پیوندهایی را که روزانه جمع آوری کرده بودند در یک صفحه وب قرار دهند؛ برخی از آن ها هم فایل های معینی را گردآوری کرده بودند اما به علت حجم بالای آن ها، به دنبال راه بهتری برای سازماندهی مطالب مورد علاقه خود بودند. جستجوهای جالب، صفحات خانگی آن ها را تبدیل به لیست های متوالی از پیوندها همراه با متن توصیفی برای اطلاع خوانندگان کرد.

واژه وبلاگ را « یورن بارگر»، نخستین بار در دسامبر ۱۹۹۷ به این قصد به کار برد.

در نوامبر ۱۹۹۸ « جسی جیمز گارت » و « ویراستار » اینفوسفت « حین گشت و گذار در وب، فهرستی از پایگاه هایی را که « مثل پایگاه خودش » بودند، جمع آوری کرد و آن را برای « کمرون برت » فرستاد، « برت » هم آن را در پایگاه « Gamworld » منتشر کرد. پس از آن افراد دیگری هم نشانی صفحات خود را برای او فرستادند تا نامشان به فهرست اضافه شود. در ابتدای سال ۱۹۹۹ در صفحه اختصاصی (جسی) نام « ۲۳ وبلاگ فعال دیده می شد. « پیتر مروهولز » در اوایل ۱۹۹۹ این عبارت را به صورت « we-Blog » تلفظ کرد و واژه مخفف « بلاگ » این گونه بر سر زبان ها افتاد. ویراستار و تهیه کننده وبلاگ هم « بلاگر » نامیده شد. در همین موقع عده زیادی شروع به وبلاگ نویسی کردند و روز به روز بر تعداد کسانی که وبلاگ تهیه می کردند، افزوده می شد.

تا ژوئیه ۱۹۹۹ افزایش وبلاگ ها به نحو یکنواختی ادامه داشت، اما زمانی که سروکله « پیتاس » (اولین ابزار رایگان وبلاگ نویسی) پیدا شد؛ ناگهان صدها وبلاگ تازه ساخته شدند.

در اگوست همان سال شرکت « پیرا » نیز ابزاری موسوم به « بلاگر » را که هنوز پر استفاده ترین ابزار وبلاگ نویسی است، عرضه کرد.

اساسی وجود دارد: با توجه به اینکه نظرات ارائه شده بر روی فضای متعلق به مؤلف وبلاگ ارسال می گردد، پاسخ به سایر افراد ضروری نبوده و آنان پاسخ خود را با مراجعه به وبلاگ، مشاهده خواهند کرد.

یکی دیگر از تحولاتی که همزمان با رشد و گسترش وبلاگ ها محقق گردید، مطالعه وبلاگ ها توسط سایر وبلاگ نویسان بود که باعث ایجاد پدیده ای با نام **blogrolling**، گردید. (بخشی از یک وبلاگ که لیست سایت هانی را که مؤلف وبلاگ - بلاگر -، آن ها را بطور منظم و همیشه مطالعه و اصطلاحاً به آن ها سر می زند را مشخص می نماید. این بخش معمولاً در بخش سمت راست و یا چپ صفحه بلاگر و یا در یک صفحه مجزا قرار می گیرد). یکی از خصایص جالب این لینک ها، ایجاد یک جامعه ارتباطی (شبکه ای) بین وبلاگ نویسان می باشد.

وضعیت اخیر وبلاگ و وبلاگ نویسی: وبلاگ و وبلاگ نویسی همچنان روند توسعه و گسترش خود را ادامه داده و هر روز بر تعداد وبلاگ نویسان افزوده می شود و جامعه و بلاگ نویسان را اقشار متفاوت جامعه تشکیل می دهند. (پیاده کنندگان نرم افزار، طراحان وب، متخصصین و کارشناسان فناوری های اطلاعات و ارتباطات، معماران اطلاعاتی، روزنامه نگاران، وکلاء، متخصصین آموزشی، مشاوران و محققین فن آوری اطلاعات، سیاستمداران و ...).

با توجه به جایگاه بسیار مهم وبلاگ نویسی برای روزنامه نگاران، دانشگاه MIT در پانز سال ۲۰۰۲ اقدام به ارائه یک واحد خاص برای دانشجویان نموده است.

وبلاگ چیست ؟

وبلاگ، یک صفحه وب (مشابه یک روزنامه شخصی) و با قابلیت دستیابی عموم کاربران به آن است. وبلاگ ها براساس یک نظم خاص به هنگام و محتوی بلاگ، نشان دهنده شخصیت مؤلف و یا مؤلفان آن می باشد. اولویت استقرار و یا نشر مطلب براساس یک ساختار زمانی شکل می گیرد. در این حالت خوانندگان بلاگ ها

(مخترع وب) ایجاد شد که در آن وی به سایت های جدید که در آن زمان ایجاد و بر روی اینترنت فعال می شدند، اشاره می نمود. (<http://www.info.cern.ch>)

دومین وبلاگ توسط « Marc Andreessen,s » در NCSA ایجاد شد که وی نیز در آن عملیاتی مشابه وبلاگ « برنرلی » را انجام می داد (تا اواسط ۱۹۹۶). در فاصله بین سال های ۱۹۹۶ تا ۱۹۹۷ که از آن به عنوان « انفجار وب »، نام برده می شود، چندین وبلاگ جدید دیگر نیز ایجاد گردید. از وبلاگ های اولیه می توان به وبلاگ متعلق به Dave Winer (اخبار مربوط **scripting**)، وبلاگ **Barger** و **Cameron Barrett** اشاره نمود.

محتویات وبلاگ های اولیه اغلب شامل مجموعه ای از لینک ها و توضیحاتی بود که متناسب با علاقه نویسنده، ایجاد می گردید. در ادامه وبلاگ نویسان، علاقه مند به ایجاد وبلاگ هایی شدند که در آن مطالبی را درج می نمودند که خود تمایل به خواندن آن را در آینده داشتند (نظیر دفترچه خاطرات شخصی). بدین ترتیب، وبلاگ ها دارای شخصیتی خاص برای خود شدند که این شخصیت را مستقیماً از مؤلف خود به ارث می بردند. (شما با مطالعه دفترچه خاطرات شخصی هر فرد می توانید با ابعاد متفاوت شخصیتی وی نیز تا اندازه ای که امکان دارد، آشنا شوید).

گسترش و عمومی شدن وبلاگ: اکثر وبلاگ های اولیه توسط طراحان وب و نرم افزار به عنوان یک فعالیت جانبی که در منزل دنبال می نمودند، ایجاد شدند و محتوی و ماهیت اطلاعاتی آنان در رابطه با توانمندی و پتانسیل های فن آوری هایی بود که در آن زمان یکی پس از دیگری مطرح می شدند.

تعداد وبلاگ ها در ابتدا بسیار اندک و محدود بودند تا این که در سال ۱۹۹۹، راه اندازی چندین سرویس رایگان و یا ارزان قیمت در رابطه با وبلاگ و وبلاگ نویسی، تعداد آن ها رو به افزایش نهاد. سرویس هایی نظیر: **Edit This Page.com** , **Pitas** , **Livejournal** , **Blogger** نمونه هانی در این زمینه می باشند. استفاده از سرویس های فوق، مستلزم دانش فنی بالایی نبود و علاقه مندان به ایجاد وبلاگ می توانستند به سرعت اقدام به ایجاد وبلاگ مورد نظر خود نمایند. (رشد چشمگیر وبلاگ و وبلاگ نویسی).

تا اواسط سال ۲۰۰۰ بیش از یک هزار وبلاگ ایجاد شدند و این رقم تا اواسط سال ۲۰۰۲ به بیش از نیم میلیون رسید. براساس آمار موجود، تعداد وبلاگ های ایجاد شده توسط سیستم های وبلاگ نویسی به بیش از چند صد هزار رسیده و هر چهل ثانیه یک وبلاگ جدید ایجاد می گردد (بیش از شصت هزار وبلاگ در هر ماه).

یکی از مهمترین تحولات مهم در ارتباط با وبلاگ ها، تبدیل آن به یک رسانه محاوره ای بود. تعداد زیادی از مؤلفین و نویسندگان وبلاگ ها از وبلاگ خود برای بحث در ارتباط با موضوعات مورد علاقه و یا موضوعات گفته شده توسط سایر نویسندگان در وبلاگ های دیگر استفاده و با بکارگیری لینک های متعدد، امکان دنبال نمودن مباحث مورد نظر را در اختیار خوانندگان قرار می دهند. بدین ترتیب، خوانندگان علاقه مند؛ می توانستند در مباحث مورد نظر شرکت و علاوه بر آگاهی از سایر دیدگاه های موجود؛ نقطه نظرات خود را بیان و یا شخصاً اقدام به ایجاد وبلاگ و دنبال نمودن مباحث مورد نظر در وبلاگ خود نمایند.

از لحاظ ظاهری، شاید وضعیت فوق را بتوان مشابه ارتباطات « چندین نفر با چندین نفر » در نظر گرفت که تاکنون به اشکال متفاوتی نظیر **news groups** (گروه های خبری) و یا **mailing lists** (لیست های نامه)، پیاده سازی شده است. در این رابطه یک تفاوت

بدین ترتیب خواننده قبل از مطالعه تمام مطلب، دید مناسبی نسبت به آن را پیدا می‌کند. به فرایند فوق، triangulation گفته می‌شود.

● **مدیریت دانش و تجارب شخصی:** محتویات وبلاگ به منزله یک بایگانی از افکار و اندیشه‌های وبلاگ‌نویسان آن بوده که در مقاطع زمانی متفاوتی نوشته شده و در صورت نیاز به اطلاعاتی خاص می‌توان با استفاده از مراکز جستجو و براساس یک کلید واژه خاص به آنان مراجعه نمود. وجود لینک‌های متعدد مرتبط با یک موضوع خاص که توسط مؤلف یک وبلاگ مشخص می‌گردد، امکان دنبال نمودن وضعیت موجود در رابطه با یک موضوع خاص را در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌دهد.

● **ارتباط دوسویه:** همانگونه که در بخش قبل اشاره گردید، وبلاگ‌ها به محیط و یا رسانه محاوره‌ای برای مباحث عمومی و تخصصی تبدیل و امکان تعامل اطلاعاتی بین وبلاگ‌نویسان و خوانندگان از یک طرف و خوانندگان با خوانندگان از طرف دیگر فراهم می‌گردد. ویژگی فوق از ماهیت دو طرفه بودن وب به نحو احسن استفاده و آن را در جهت اهداف خود بکار می‌گیرد.

● **جامعه شبکه‌ای:** پدیده وبلاگ نویسی فرصت‌ها و پتانسیل‌های مناسبی را در جامعه شبکه‌ای، ایجاد می‌نماید. نویسندگان وبلاگ‌ها به مرور زمان توسط خوانندگان خود شناخته خواهند شد.

بدین ترتیب آنان در معرض فرصت‌هایی قرار خواهند گرفت که شاید هرگز تصور آن را نمی‌کردند. در جامعه شبکه‌ای هر شخص می‌تواند سهمی در تولید و ارائه اطلاعات داشته باشد و خود نیز می‌تواند از دستاوردهای اطلاعاتی دیگران استفاده نماید. شبکه فوق، نظیر شبکه‌های نظیر به نظیر بوده که یک کامپیوتر می‌تواند در یک لحظه از منابع موجود بر روی سایر کامپیوترها استفاده نماید و هم می‌تواند منابع مورد نظر بر روی سیستم خود را جهت استفاده در اختیار سایر کامپیوترها قرار دهد. جامعه شبکه‌ای دارای ایستگاه‌هایی (انسان) است که در آن هر یک سهمی در تولید و ارائه اطلاعات و استفاده از اطلاعات دیگران را برعهده خواهند داشت.

● **روتینگ اطلاعات:** وبلاگ‌ها دارای تأثیری مثبت در خصوص چرخش آزادانه از اطلاعات در یک جامعه اطلاعاتی می‌باشند. خواننده و نویسنده یک وبلاگ اغلب به یک جامعه و یا سازمان یکسان تعلق نداشته و برای ارتباط بین آنان مرز خاصی وجود نخواهد داشت. بدین ترتیب ما شاهد تقابل افکار، اندیشه‌ها در یک مقیاس گسترده و جهانی هستیم که زمینه یک جامعه اطلاعاتی را ایجاد می‌نماید. ایجاد چنین روابطی در دنیای خارج از وبلاگ، امری مشکل و گاه غیر ممکن است.

فن آوری و وبلاگ

فن آوری‌ها و مهارت‌های لازم در خصوص وبلاگ‌ها به سرعت در حال تغییر و تحول می‌باشد. علت این همه سرعت را می‌توان در عوامل زیر جستجو نمود:

● **عدم وجود انحصار:** عملیات یک وبلاگ به یک نرم افزار خاص و انحصاری و یا امکاناتی که صرفاً در اختیار یک سازمان خاص است، وابسته نمی‌باشد. وبلاگ‌نویسان در حوزه عملکرد وبلاگ خود دارای آزادی عمل مناسبی می‌باشند و در هر زمان می‌توانند شکل ظاهری و یا محتویات آن را تغییر داده و یا ویژگی‌های جدیدی را بدون کسب اجازه یک مقام خاص، به آن اضافه نمایند. وبلاگ‌ها بستر لازم برای خلاقیت انسان را در تمامی زمینه‌ها ارائه

همواره در ابتدا جدیدترین مطلب و یا مطالب منتشر شده را مشاهده و در صورت تمایل آنرا مطالعه می‌نمایند.

اکثر وبلاگ‌ها دارای یک خط فکری خاص بوده و به نوعی آن را دنبال می‌نمایند. مثلاً در صورتی که یک بلاگر علاقه مند به فن آوری باشد، با جمع آوری مطلب از منابع متفاوتی نظیر: نمایشگاه‌ها، سمینارها و یا سایت‌های دیگر، آن‌ها را با فرمت مورد نظر در بلاگ خود ثبت و در اختیار مخاطبان خود قرار دهد. در صورتی که یک بلاگر علاقه مند به یک بیماری خاص بوده و مسائل علمی آن را به نوعی دنبال می‌نماید؛ می‌تواند مقالات و موضوعات جدید منتشر شده در رابطه با بیماری مورد نظر بر روی وبلاگ خود منتشر نماید. در صورتی که یک بلاگر، علاقه مند به مسائل اقتصادی باشد، می‌تواند با جستجو و یافتن مقالات جدید در رابطه با اقتصاد، آنان را بر روی وبلاگ خود منتشر نماید. برخی از وبلاگ‌نویسان از بلاگ خود به منزله یک آلبوم عکس و یا بریده روزنامه‌ها (شکل خاصی از یک حافظه online) استفاده می‌کنند. زمانی که بلاگر یک لینک مناسب را در این خصوص پیدا نماید و یا اطلاعاتی خاصی را که قصد دارد آن‌ها را بخاطر بسپارد، آن‌ها را بر روی بلاگ خود قرار می‌دهد. بلاگر یک محیط الکترونیکی قابل جستجو را فراهم می‌آورد که علاقه‌مندان می‌توانند با استفاده از یک مرورگر وب و در هر نقطه‌ای از جهان به محتویات آنان دسترسی داشته باشند. یکی از ویژگی‌هایی که در تمامی بلاگرها به نوعی رعایت می‌شود، ماهیت انتشار و استقرار اطلاعات بر روی بلاگ بر اساس یک نظم زمانی خاص است (تقویم اطلاعاتی). وبلاگ مشابه یک مجله و یا روزنامه online می‌باشد که مؤلف آن می‌تواند در ارتباط با موضوعات متفاوت در زمان دلخواه در آن اطلاعاتی را درج و منتشر نماید. تعداد زیادی از بلاگ‌ها دارای مجموعه‌ای جالب و ارزشمند از لینک‌ها به سایر بلاگ‌ها و یا سایت‌هایی می‌باشند که مؤلف بلاگ آنان را مثبت و مفید ارزیابی می‌نماید.

کاربرد وبلاگ‌ها

وبلاگ‌ها دارای مزایا و دستاوردهای متعددی می‌باشند که به برخی از آنان اشاره می‌گردد:

● **انتخاب مطلب (داده):** میزان تولید و نشر اطلاعات در سطح جهان به سرعت در حال پیشرفت بوده و روندی کاملاً تصاعدی را طی می‌نماید. بدیهی است در چنین وضعیتی، حتی امکان مطالعه بخش اندکی از آنان نیز وجود نداشته و ما مستلزم استفاده از روش‌ها و مکانیزم‌هایی به منظور فیلترینگ اطلاعات و یافتن اطلاعات مورد نظر در یک رابطه خاص، بدون از دست دادن منبع ارزشمند و محدود زمان می‌باشیم. وبلاگ‌ها با تمرکز بر روی یک موضوع خاص می‌توانند بستری مناسب برای ارائه اطلاعات را فراهم نمایند. با مطالعه و خواندن مطالب منتشر شده بر روی یک وبلاگ که توسط فردی با علایق مشترک با شما تهیه و منتشر شده است، احتمال یافتن مطالب مورد نظر در زمانی معقول فراهم می‌گردد. با ترکیب و جمع بندی مطالب منتشر شده در ارتباط با یک موضوع خاص از چندین وبلاگ انتخابی، می‌توان به مجموعه‌ای از اطلاعات مورد علاقه دست یافت.

با توجه به اینکه وبلاگ‌ها خلاصه‌ای از سایر موضوعات مربوط به دیگران را نیز ارائه می‌نمایند، آنان یک دید اطلاعاتی مناسب در ارتباط با یک موضوع را به مخاطب خود منتقل می‌نمایند. مطالب و موضوعاتی که در چندین وبلاگ مورد توجه قرار می‌گیرد، به خواننده امکان آگاهی از نقطه نظرات چندین وبلاگ‌نویس را در ارتباط با یک موضوع خاص خواهد داد.

با ارائه ابزارهای ساده نشر و ایجاد وبلاگ، نظیر Blogger. Com رشد و مورد استقبال قرار گرفتند. در این راستا وبلاگ های متعددی، ایجاد گردیده است (از بلاگ هایی که شامل دفترچه خاطرات online بوده که منعکس کننده فعالیت ها و تجارب روزانه نویسنده هستند تا بلاگ هایی خصوصی و یا کوچک که صرفاً شامل توضیحاتی اندک و لینک به سایر موضوعات است). اکثر وبلاگ ها مبتنی بر متن می باشند.

در این رابطه وبلاگ هائی نیز وجود دارد که علاوه بر استفاده متن از سایر اقلام اطلاعاتی نظیر صوت، تصاویر و کلیپ های ویدئویی نیز استفاده می نمایند. از جمله بلاگ تصویری (Photoblog)، بلاگ ویدئویی (Videoblogs) و بلاگ های صوتی (Audioblog).
 • هر موجودیت در یک وبلاگ به نوعی به سایر اطلاعات، اشاره می نماید.

مؤلفین وبلاگ ها به سایر وبلاگ ها لینک و به گونه ای آن ها را براساس موضوعات متفاوتی تقسیم بندی نموده تا امکان استفاده مناسب و سریع از سایر وبلاگ ها، با توجه به موضوعات مربوطه در اختیار کاربران قرار گیرد. خوانندگان یک وبلاگ می توانند از هر نقطه ای در وبلاگ که تمایل دارند، مطالعه خود را شروع نمایند. در ابتدا مطالب و نوشته های جدید منتشر شده بر روی بلاگ را مشاهده نمایند و یا با استفاده از امکان جستجو و یا لینک به سایر بلاگ ها، اطلاعات قدیمی منتشرشده را مطالعه نمایند. در زمان مطالعه یک بلاگ، خوانندگان می تواند آن را با اولویت های متفاوتی مطالعه نمایند: زمانی (مطالعه براساس زمان و تاریخ انتشار مطلب)، موضوعی و یا جستجو براساس کلید واژه های خاصی. وبلاگ ها، اغلب شامل یک Blogroll بوده که شامل لیستی از لینک ها به سایر وبلاگ هائی است که مؤلف وبلاگ آن ها را پیشنهاد می نماید. تعداد زیادی از وبلاگ ها این امکان را برای خوانندگان خود فراهم می نمایند که نقطه نظرات خود را در رابطه با موضوع منتشر شده بر روی سایت، اعلام نمایند.

نموده و هریک از ساکنین این کره خاکی قادر به شکوفایی خلاقیت خود و آفرینش محصولات متفاوت اطلاعاتی، خواهند بود.

• **تعداد و تنوع گسترده کاربران:** تمامی افرادی که در یک جامعه مدرن اطلاعاتی زندگی می کنند، تمایل به انتشار تجارب خود، استفاده از تجارب دیگران، دریافت بازخورد سریع نسبت به موارد منتشر شده، ارزیابی نتایج و بهبود دانش و تجارب خود را دارند (فردای ما بهتر از امروز و امروز ما بهتر از دیروز). وبلاگ ها یک شبکه ارتباطی قدرتمند را ایجاد نموده و پس از طرح یک ایده و یا موضوع جدید در وبلاگ، شاهد حرکت سریع آن در شبکه ارتباطی خواهیم بود. بدین ترتیب در صورت ارائه یک مطلب ارزشمند و صحیح، امکان استفاده از آن در سریعترین زمان ممکن برای دیگران فراهم شده و در صورتی که مطلب منتشر شده نادرست باشد؛ نویسنده آن با دریافت سریع بازخوردهای مورد نظر و بررسی آن ها، می تواند اشتباه خود را در اسرع وقت تصحیح نماید.

• **ارتباط شغلی وبلاگ نویسان:** تعداد زیادی از وبلاگ نویسان خود پیاده کنندگان نرم افزار می باشند. در چنین مواردی آنان به عنوان وبلاگ نویس، قادر به تشریح ویژگی های جدید یک محصول با کیفیتی مطلوبتر و با استفاده از فن آوری های متعدد خواهند بود.

ویژگی های وبلاگ ها

برخی از ویژگی های وبلاگ ها عبارتند از:

- سبک و شیوه بلاگ ها عموماً شخصی، غیر رسمی و یا خودمانی است. با استفاده از ابزارهای رایگان موجود بر روی وب می توان به سادگی اقدام به ایجاد و نشر اطلاعات بر روی وبلاگ نمود.
- وبلاگ ها از لحاظ کیفیت، محتوی و هدف ها دارای گونه های متعددی بوده و هر یک می توانند مخاطبان خاص خود را دارا باشند (نظیر تیراژ روزنامه).
- وبلاگ ها در اواسط دهه ۹۰ مطرح و به سرعت و همزمان

- یکی از نکات جالب در رابطه با بلاگ ها ، سادگی آن ها می باشد . وب سایت ها معمولاً دارای یک صفحه اصلی به همراه مجموعه ای از لینک ها به سایر صفحات، برای مشاهده اطلاعات تکمیلی می باشند . سایت Srcو به این سبک ایجاد شده است و ده ها صفحه اطلاعاتی تحت یک صفحه اصلی سازماندهی می شوند . اکثر وب سایت ها دارای چنین ساختاری می باشند. یک وبلاگ دارای ساختاری به مراتب ساده تر است :
- یک وبلاگ شامل صفحه ای مشتمل بر مجموعه ای از Entry ، است . یک وبلاگ ممکن است دارای آرشيو مطالب منتشر شده قدیمی نیز باشد ؛ ولی صفحه اصلی یک بلاگ دارای جایگاهی خاص بوده و توجه تمامی مخاطبان را به خود جلب می نماید .
- یک وبلاگ معمولاً حالت عمومی داشته و امکان مشاهده و مطالعه آن در اختیار عموم خواهد بود .
- موجودیت های موجود در بلاگ معمولاً متعلق به یک و یا چندین مؤلف می باشد .
- موجودیت های منتشر شده در یک بلاگ از تفکری هوشمندانه ، تبعیت می نمایند . مثلاً در صورتی که مؤلف یک بلاگ ، لینک مناسبی را پیدا نماید ، می تواند در صورت تمایل آن را در وبلاگ خود معرفی نماید .
- ابزاری های استفاده شده توسط مؤلفین وبلاگ ها ، عموماً ساده بوده و امکان افزودن موجودیت های متفاوتی در زمان دلخواه ، وجود خواهد داشت .
- یک وبلاگ بر اساس اولویت و نظم زمانی خاصی سازماندهی می شود (از جدیدترین مطالب منتشر شده به سمت قدیمی ترین مطالب منتشر شده).
- در حال حاضر وبلاگ های متعدد و در زمینه هایی گوناگون نظیر : سیاسی ، حقوقی ، اجتماعی ، فرهنگی ، علمی و سایر موارد وجود دارد .
- ایجاد وبلاگ متعلق به یک قشر خاص از جامعه نبوده و اقبال متفاوت جامعه با موقعیت شغلی متفاوت اقدام به ایجاد وبلاگ می نمایند (رئیس جمهور برخی کشورها ، دانشجویان ، اساتید دانشگاه ، هنرمندان ، روزنامه نگاران)
- شاید این سؤال مطرح گردد که چرا وبلاگ ها تا این اندازه متداول شده اند ؟ یکی از تولید کنندگان نرم افزار بلاگر در این رابطه می گوید که « من فکر می کنم علت این موضوع به این مطلب برمی گردد که آن ها چیزی برای گفتن دارند . در دنیای که شاید فرصتی برای گفتن به آن ها داده نمی شود و یا امکان بیان عقاید و نقطه نظرات خود را ندارند ولی می دانند که می بایست بگویند، شاید وبلاگ بهترین گزینه در این رابطه باشد».
- وبلاگ ها بسرعت متداول و برخی از وبلاگ ها دارای صدها هزار خواننده در طی یک روز می باشند. خوانندگان متعددی اخبار مورد نظر خود را قبل از مطالعه روزنامه، از طریق وبلاگ ها بدست می آورند . مثلاً می توان با مراجعه به یک وبلاگ از آخرین اخبار مربوط به چاپ کتب جدید و دنبال نمودن آخرین پیشرفت ها و اکتشافات ایجاد شده در زمینه های متفاوت علوم ، آگاه گردید .
- برخی وبلاگ ها صرفاً دارای یک مؤلف می باشند و برخی دیگر به صورت گروهی اداره می شوند. عملکرد برخی از وبلاگ ها نظیر پرتال بوده و خوانندگان را به سایر وبلاگ ها هدایت می نمایند .
- یک بلاگر خوب می بایست هم دارای مهارت در زمینه نوشتن و هم مهارت های خاصی در زمینه ویرایش باشد.
- بلاگرها اغلب مجموعه ای از اطلاعات و مهارت ها را در زمینه های متفاوتی در اختیار علاقه مندان قرار می دهند.
- باستان شناسی: (<http://www.cronaca.com/>) ، علوم متفاوت (<http://www.futurepundit.com/>)، ادبیات معاصر (<http://www.۲blowhards.com/>) .
- وبلاگ ها از مجلات و روزنامه ها، دارای کارآیی به مراتب بیشتری هستند و تعداد زیادی از بلاگ ها دارای یک بخش با نام « نقطه نظرات » بوده که خوانندگان می توانند نقطه نظرات ارائه شده توسط سایر خوانندگان را مطالعه و نظر خود در این رابطه بیان نمایند .
- با توجه به ویژگی فوق ، نویسنده یک وبلاگ علاوه بر ارائه نظر و دیدگاه خود می تواند پس از گذشت چندین ساعت ؛ بازخورد آن را داشته باشد و در صورت لزوم نقد و بررسی مجدد در ارتباط با یک مطلب را ارائه نماید .
- **blogosphere** ، محلی غیر متمرکز ، خود جوش و قدرتمند برای ارائه یک موضوع و تمرکز بر آن را به خوبی ارائه می نماید.
- وبلاگ ها یک ساختار عقلانی و منطقی برای ارائه نقطه نظرات میلیون ها خواننده را فراهم می نمایند .
- یک وبلاگ بندرت اهداف مالی را دنبال می نماید . از جمله اهداف وبلاگ نویسان می توان به تمایل آنان به منظور برقراری ارتباط با دیگران ، معرف توانمندی ها و سرگرمی ، اشاره نمود (شاید هم ترکیبی از سه مورد) .
- بلاگ ها ، تبعیض ها و محدودیت های موجود در ارتباط با منابع رسانه ای دیگر را از میان بر می دارند . تعداد زیادی از خوانندگان روزنامه ها بر این اعتقاد هستند که روزنامه ها و ایستگاه های سخن پراکنی ، دارای شرایط بهینه و مناسبی برای آزاد های مدنی نمی باشند.
- این موضوع در رابطه با وبلاگ ها صدق نمی نماید . وبلاگ ها در عرصه های متفاوتی و در ارتباط با مسائل متفاوت سیاسی ، اجتماعی و فرهنگی ، اقدام به نشر اطلاعات نموده و مخاطبان را رویکردی کاملاً آزادانه قادر به مطالعه مطالب منتشر شده و در صورت تمایل بیان دیدگاه خود در ارتباط با آن می باشند .
- متداولترین وبلاگ ها به منزله بهترین وبلاگ نبوده و این موضوع کاملاً نسبی است .
- از امکانات ارائه شده توسط مراکز متعددی می توان به منظور ایجاد یک وبلاگ رایگان استفاده نمود. (<http://www.blogger.com/>) :
- اولین نرم افزار جامع و سیستماتیک به منظور ایجاد وبلاگ در سال ۱۹۹۹ ارائه و از آن زمان تاکنون میلیون ها بلاگ جدید ایجاد شده است .
- ایوان ویلامز ، یکی از خالقین محبوبترین ابزار وبلاگ نویسی یعنی بلاگر، تعریف مختصر زیر را ارائه داده است : برای من ، مفهوم بلاگ سه چیز است : تداوم ، ایجاز و فرد محور بودن . آنچه در وبلاگ مهم است قالب آن است نه مندرجاتش .
- در ذیل مشخصات اصلی بلاگ ذکر شده است :
- ایجاد یک وبلاگ بسیار آسان و اغلب رایگان است
- یکی از دلایل رشد سریع و همه گیر شدن بلاگ ، آسانی فوق العاده ایجاد و نگهداری و البته رایگان بودن آن است . بلاگر با طی سه گام ساده که عبارت از انتخاب نام ، آدرس و قالب بلاگ است به شما اجازه می دهد بلاگ دار شوید . نوشتن در یک بلاگ نیز به آسانی نوشتن یک ایمیل است .
- وبلاگ رسانه ای تعاملی است.

پیرامون وب نسبت به چند سال پیش خیلی بیشتر شده و آن را مدیون وبلاگ نویسی هستیم. داشتن وبلاگی که خود را مجاب به روز نمودن روزانه آن کرده ام، راهی جالب را برای آشنایی با سایت های جدید، تکنولوژی، روش های نوین ارتباطات، خاطرات و هزاران سوژه دیگر، درپیش روی من قرار داده است.

خصوصاً نظرات دیگران نسبت به نوشته هایم در بالا بردن دانشم کمک زیادی به من کرده است، من به دنبال یک شخصیت وبی نمی گردم، سایت من تنها محل خوشگذرانی من است، مثل زمانی که با دوستانم به کلپ می روم، اما به شکل دیجیتالی آن و من سایتم را برای کنجکاوی خودم حفظ خواهم کرد، زیرا آنجا محل فکر کردن من است.»

واژه معادل وبلاگ

طبق یک نظر سنجی که در یکی از وبلاگ های فارسی به عمل آمد، واژه معادل فارسی «تارنگاشت» بیشترین رأی را در بین سایر واژه های پیشنهادی ارائه شده به خود اختصاص داد و برای وبلاگ نویسی واژه «تارنگاری» و برای بلاگر واژه «تارنگار» در نظر گرفته شد. اما هنوز فرهنگستان واژه مشخصی را برای آن در نظر نگرفته است.

تفاوت وب سایت و وبلاگ:

۱- وبلاگ ها پویا تر از وب سایت ها می باشند و تفاوت اصلی آن ها در میزان روز آمد شدن است. چنانچه قبلاً ذکر گردید برای ایجاد تغییرات در وبلاگ ها و روزآمد کردن آن ها نیازی به تغییر کدهای HTML نیست، درحالی که برای روزآمد کردن وب سایت ها تغییر این کدها و داشتن دانش در این زمینه لازم است.

لذا وبلاگ ها با سرعت و سهولت بیشتری نسبت به وب سایت ها روزآمد می شوند.

۲- واحد وبلاگها، پست است و واحد سایت، صفحه می باشد.

سایت وب مجموعه ای از صفحات یا فایل های پیوند و خورده به یکدیگر است که از طریق وب جهانگستر در دسترس قرار می گیرد.

وبلاگ مجموعه ای از مدخل ها (پست) است که برعکس ترتیب تاریخی آورده می شوند و بنابراین جدیدترین مدخل در بالای صفحه قرار می گیرد و مدخل های قدیمی تر به تدریج پایین قرار می گیرند.

۳- تفاوت دیگر در شکل گشت و گذاری است که ارائه می دهند. وبلاگ ها دارای عنصر قوی تاریخ هستند که به مدخل ها چسبیده اند. در وبلاگ ها مدخل ها به ترتیب تاریخی مرتب می شوند، به این صورت که مدخل های جدیدتر بالاتر قرار می گیرند و مدخل های قدیمی تر به تدریج وارد آرشیو می شوند. برای جستجوی وبلاگها معمولاً می توان از طریق آرشیوهای تاریخی و موضوعی اقدام نمود. در حالی که در بسیاری موارد موتور جستجو برای جستجو در سایت مورد نظر وجود دارد.

۴- در وب لاگ ها مدخل های جدید به بالای صفحه می روند

در وبلاگ شما می توانید از نظرات خوانندگان خود بسرعت بهره مند شوید. در واقع یکی از مهمترین تفاوت های وبلاگ با وب سایت سیستم نظر خواهی وبلاگ هاست. بخشی از همه گیر شدن و محبوبیت این رسانه به این قابلیت بر می گردد که وبلاگ ها رابطه ای دوسویه بین نویسنده و خواننده برقرار می کنند.

تداوم و روز آمدی

یکی از مشخصه های مهم بلاگ ها روزآمدی آن هاست. بسیاری بلاگ ها روزانه روزآمد می شوند و برخی حتی چندین بار در طی روز، روزآمد می شوند. نوشته های وبلاگ به ترتیب زمانی قرار می گیرند به صورتی که جدیدترین مطالب همیشه بالای صفحه اند. در واقع یکی از مهمترین تفاوت های وبلاگ و وب سایت در همین ویژگی روز آمدی نهفته است. روزآمدی وبلاگ سبب بازدید مداوم وبلاگ می شود، در صورتیکه یک وب سایت بندرت ممکن است مورد بازدید دائم قرار بگیرد.

ایجاز و ساده نویسی

برای نوشتن در یک وبلاگ لازم نیست که متنی طولانی آماده نمایید. درواقع خصوصیت وبلاگ مختصر بودن پست های آن است. از آنجا که وبلاگ غیررسمی است به وبلاگ نویس اجازه می دهد به هر صورتی که مایل است بنویسد و در قید و بند نوشتار رسمی نباشد چرا که از یک نوشته وبلاگی انتظار نمی رود که بدون عیب و نقص و منزه باشد.

امکان استفاده از لینک و صدا و تصویر

امکان ایجاد پیوند به مطالب مرتبط در متن باعث

می شود که برخلاف متون سنتی، خواننده

بسرعت به مأخذ اشاره شده دسترسی

داشته و ارتباط بهتری به متن ایجاد

کند. امکان قرار دادن صدا و

تصویر و سایر رسانه ها بلاگ ها

را تبدیل به یک رسانه پویای

آموزشی کرده است.

انتشار سریع

وبلاگ ها امروزه بعنوان

یکی از سریعترین ابزارهای انتشار

مبتنی بر وب شناخته شده اند. فاصله

بین نوشتن یک مطلب و انتشار آن کمتر

از چند ساعت بسته به نوع نرم افزار است.

بلاگر کیست؟

به عمل ایجاد و روزآمد کردن یک وبلاگ، وبلاگینگ یا بلاگینگ؛ دارنده و روز آمده کننده وبلاگ را وبلاگر یا بلاگر می نامند. (Adelaide / ۲۰۰۳)

بلاگرها افرادی هستند که مرتباً در وب به جستجو پرداخته و از سایت های مختلف اطلاعات جدید کسب کرده و در وبلاگ خود یادداشت می کنند و یا در سطح گسترده تر، اطلاعات عمومی کسب کرده از داخل و خارج وب را در وبلاگ خود ثبت می کنند.

به عبارت دیگر بلاگرها، همانند صیادانی هستند که در شکارگاه اینترنت به جستجوی شکار جدید و گردآوری اطلاعات می پردازند.

خانم (Meg Pikard)، وبلاگ نویسی انگلیسی و یکی از پرندگان جایزه بهترین وبلاگ سال است.

او در پاسخ به سؤال خبرنگاری که پرسید، جاذبه وبلاگ نویسی را در چه می بینی؟ گفت «درحال حاضر تجربیات و اطلاعات من

و مدخل های قدیمی تر را پایین می رانند و این درحالی است که در وب سایت ها ، مطالب جدیدی که به سایت اضافه می شوند بسته به نظر پدید آورنده سایت ، در هر کجای سایت می توانند قرار گیرند و جدید بودن مطالب یک سایت را از آخرین تاریخ روزآمد سازی سایت می توان دریافت .

انواع وبلاگ ها :

وبلاگ ها را می توان از نظر مالکیت (مسئولیت) ، دسترسی و محتوا تقسیم بندی نمود :

از دیدگاه مالکیت :

۱. وبلاگ های شخصی : در این وبلاگ ها یک نفر کار نگهداری و روزآمد نگه داشتن و انتشار وب لاگ را برعهده دارد .
۲. وبلاگ های گروهی : این وبلاگ معمولاً به صورت مکرر توسط بسیاری از افراد روزآمد می شوند . مشهورترین و شاید اولین وبلاگ در این زمینه Slashdot .Com است که سایت خوبی برای اخبار و گاهی اظهار نظرها درباره موضوعات مربوط به کامپیوتر می باشد .

از نظر دسترسی :

۱- وب لاگ های عمومی :

وبلاگ هایی هستند که روی اینترنت بدون رمز عبور یا هیچ گونه حفاظتی منتشر می شوند و در دسترس همه جهانیان قرار می گیرند .

۲- وبلاگ های خصوصی :

وبلاگ های خصوصی روی اینترنت منتشر می شوند اما به وسیله رمز عبور یا از طریق شبکه شرکت حفاظت می شوند .

از دیدگاه محتوا :

اما وبلاگ ها را از نظر محتوا می توان به چند دسته زیر تقسیم کرد :

- ۱- وبلاگ هایی که فقط اطلاعات را ارائه می دهند .

۲- وبلاگ هایی که فقط حاوی نوعی دید و تفکرند .

۳- وبلاگ هایی که فقط جنبه طنز دارند .

۴- وبلاگ هایی که با درصدهای متفاوت ، ترکیبی از ویژگی های گفته شده در بالا هستند که البته موفق ترین وبلاگ نویسان ، دارندگان چنین وبلاگ هایی می باشند .

۵- وبلاگ های تخصصی

۶- وبلاگ هایی که به احوالات شخصی می پردازند .

۷- وبلاگ های سرگردان (وب لاگ هایی که هرروز به یک نوع مسأله می پردازند) .

اما به هر حال بلاگ ها از هر نوعی که باشند تا زمانی زنده هستند که کاربرانشان ، آن ها را روزآمد نگه دارند .

چگونگی ایجاد وبلاگ ها :

آسان ترین راه برای آغاز کردن یک وبلاگ استفاده از یکی از بسته های نرم افزاری موجود بلاگینگ است .

همان طور که قبلاً گفته شد ، استفاده از این نرم افزارها این اجازه را به استفاده کننده می دهد که بدون داشتن دانش فنی قوی یا دانستن زبان های برنامه نویسی HTML و ... بتواند اقدام به تهیه و انتشار وبلاگ خود نماید . نرم افزارهای متعددی در این زمینه وجود دارند که برخی رایگانند و برای استفاده از برخی باید هزینه پرداخت .

نرم افزارهایی که رایگان هستند نیز معمولاً برای خدمات بسیار معمول و ساده شان رایگان هستند و برای ارائه جنبه های پیچیده تر ، هزینه دریافت می دارند .

برخی از سایت های ارائه دهنده بلاگ ها به شرح زیر می باشند :

<http://www.pitas.com>

<http://www.blogger.com>

<http://www.userland.com>

<http://www.livejournal.com>

<http://www.weblogger.com>

<http://www.movabletype.org>

از میان این سایت ها Pitas . com قدیمی ترین آن ها و

از سیستم مشترک تبلیغات با گوگل باعث شده است که گوگل نیز مکان بهتری برای ارائه تبلیغات خود پیدا کند .

کارکردهای آموزشی و پژوهشی وبلاگ

• دسترسی به مخاطب بیشتر

وبلاگ وسیله ای برای دسترسی به مخاطب بیشتر است . برخلاف نشریات علمی و تحقیقاتی که مخاطبانی خاص دارند ، وبلاگ امکان دسترسی به مخاطبانی متفاوت و بیش از یک گروه خاص از متخصصان

Blogger.com مشهورترین آن هاست . چون بلاگر به عنوان مشهورترین نرم افزار مطرح می باشد و دارای محبوبیت خاصی است و احتمالاً دارای بیشترین تعداد عضو است ، در این قسمت به توضیح این نرم افزار می پردازم :

بلاگر را شرکت کوچک پایرا در سال ۱۹۹۹ ایجاد کرد و در فوریه ۲۰۰۳ ، گوگل پایرا را خریداری نمود .

سهولت ساخت وبلاگ در این سیستم انتشار ، برای افرادی که اطلاع چندانی از تولید صفحات وب نداشتند ، باعث گردید که به

را فراهم می کند و نویسنده را از نقطه نظرهای مختلف آگاه کرده و این قابلیت باعث نزدیکتر شدن اندیشمندان علوم مختلف با یکدیگر شده و می تواند بیش های جدید ایجاد کند .

وبلاگ وسیله ای برای ارتباط محقق امروزه با دنیای خارج است .

• بازخورد سریع

وبلاگ به شما امکان می دهد تا بازخورد افکار و اندیشه های خود را بسرعت دریافت کرده و ارتباط متفاوتی با مخاطبان نوشته های خود برقرار کنید .

برخلاف مقالات دانشگاهی سستی که زمان طولانی تا انتشار و دریافت نقد و نظرهای دیگران شما را در انتظار می گذارند و چه بسا دیگر موضوع برای خود شما نیز کهنه شده باشد ، وبلاگ نویسی به شما امکان می دهد تا هر لحظه افکار و نظرات خود را در معرض نقادی قرار داده و بنابراین موجبات پویایی اندیشه های شما را فراهم می آورند . وبلاگ ها برای اشتراک اندیشه ها نوشته می شوند و نه صرفاً برای نشان دادن آن ها .

صاحب وبلاگ سیستان می نویسد : کتاب نوشتن در بستن است به روی خود به مدت یک سال و دوسال و گاه هفت و هشت سال و در تنهایی با خود گفتگو کردن است .

وبلاگ نوشتن ، گفتگو با جمع است و نوشتن در حضور جمع . آرمشی است در حضور دیگران . این به کلی یک ویژگی جدید است .

سرعت در میان کاربران محبوبیت پیدا کرده و تعداد کاربران به طور چشمگیری افزایش پیدا کند .

برای استفاده از بلاگر کافی است که به سایت www.blogger.com مراجعه نمایید و در آنجا قدم به قدم تا ایجاد وبلاگ خود هدایت خواهید شد .

بلاگر دارای نسخه رایگان و پولی می باشد . استفاده از نسخه رایگان بلاگر آسان است ، اما این نسخه جنبه های کمی را در اختیار کاربر قرار می دهد .

کاربر می تواند از بین الگوهای ارائه شده به انتخاب پردازد و مدخل ها را فرمت نماید و این حداقل توانایی ها است . به علاوه چون این نسخه رایگان است ، تبلیغات را هم روی وبلاگ افراد قرار می دهد و از سوی دیگر فقط به صورت نوشتاری است و نمی توان در آن تصویر قرار داد .

نسخه دیگر بلاگر ، بلاگر پرو می باشد که پولی است . (بین ۵ تا ۱۰ دلار در ماه برای ۲۵ یا ۱۰۰ مگابایت فضای ذخیره سازی) و چون هزینه دریافت می کند ، فاقد تبلیغات است و جنبه های بیشتری را ارائه می دهد .

از نقاط قوت این سیستم ، تجربه بیشتر گروه برنامه نویس آن نسبت به سایرین و همچنین پشتیبانی شرکت بزرگ گوگل است که قدرت مانور بیشتری را نسبت به سایر رقبا به آن می دهد . استفاده

بدست می‌دهد و می‌تواند نقش یک بانک اطلاعات را برای وبلاگ نویس ایفاء کند. بسیاری وبلاگ‌ها لوگوی گوگل را در وبلاگ خود تعبیه نموده‌اند که به خواننده اجازه می‌دهد تا کل مطالب وبلاگ را برای یک موضوع خاص جستجو نماید.

● پرهیز از دوباره کاری

وبلاگ‌ها به افراد کمک می‌کنند تا جایگاه موضوع مورد تحقیق خود را در دنیای پژوهش دریافته و از انجام تحقیق تکراری اجتناب نمایند.

● گردآوری مهمترین، مرتبط‌ترین و روزآمدترین منابع در

یک جا

همانطور که ذکر شد، یکی از مشخصه‌های اصلی وبلاگ‌ها استفاده از لینک در آن‌هاست. معمولاً در قسمت‌های کناری وبلاگ‌ها، سمت چپ وبلاگ‌های فارسی و سمت راست وبلاگ‌های انگلیسی، فهرستی از لینک‌ها یا وب‌سایت‌های مرتبط با موضوع وبلاگ دیده می‌شود. به این لیست بلاگ رول می‌گویند. از آنجا که این فهرست معمولاً فیلتر شده و شامل بهترین‌هاست، نقطه شروع خوبی برای افرادی است که در آن حوزه خاص تحقیق می‌کنند و آن‌ها را از سرگردانی در اینترنت و صرف وقت برای کاوش و بازیابی منابع معتبر نجات می‌دهد. علاوه بر آن برای خود وبلاگ نویس نیز کلید دستیابی به منابعی است که مرتب با آنان سروکار دارد که بجای بوک مارک کردن در کامپیوتر که فقط از طریق همان کامپیوتر قابل دسترسی است، همیشه در دسترس است.

لینک‌های درون‌متنی هم معمولاً ارجاع به مطلبی هستند که وبلاگ نویس در مورد آن بحث می‌کند. لینک می‌تواند به صفحه‌ای از کتابی در آمازون باشد یا به وبلاگ و وب‌سایتی دیگر. برخلاف متون سنتی دانشگاهی که ارجاعات آن‌ها براحتی قابل دستیابی نیست، وبلاگ اجازه دسترسی سریع به منبع را فراهم می‌کند.

● روزآمد نمودن دانش و اطلاعات

استادان و فرهیختگان می‌توانند از طریق وبلاگ خود دانشجویان را در جریان آخرین اطلاعات و تحولات روز قرار دهند. در سیستم سنتی‌اشنایی با علم روز معمولاً با تأخیر صورت می‌گیرد. ضعف زبان انگلیسی باعث می‌شود که منابع فارسی تنها منبع دسترسی افراد به اطلاعات باشد و متأسفانه این منابع نیز با تأخیر چاپ می‌شوند و به همین دلیل است که گاهی موضوعی که در دنیای غرب در حال کهنگی است، تازه به مشام دانشجویان و تحصیلکردگان ایرانی می‌رسد. علاوه بر آن، فارغ‌التحصیلانی که جذب بازار کار شده‌اند نیز نیاز به روزآمد نمودن دانش خود دارند. وبلاگ‌ها می‌توانند فاصله دانشگاه‌های تهران و شهرستان‌ها را کم نموده و به همه افراد امکان بهره‌مندی از محضر استادان گرانقدر را فراهم نمایند. دکتر یونس شکر خواه استاد ارتباطات با استفاده از وبلاگ، دانشجویانش را در جریان دانش روز قرار داده و به سئوالات آنان پاسخ می‌دهد.

انگیزه‌ها و اهداف وبلاگ نویسی

قدرت اصلی وبلاگ‌ها سهولت روزآمدی آن‌هاست که از طریق مین کار یا به وسیله یک تلفن همراه امکانپذیر است. شکل وبلاگ‌ها که در آن اطلاعات جدیدتر در اول ظاهر می‌شود؛ این جنبه را روشن‌تر کرده است. همچنین تعداد زیادی از وبلاگ‌های اطلاعاتی به طیف گسترده‌ای از آراء و عقاید و دیگر منابع اطلاعاتی ارجاع می‌دهند.

بیشتر وبلاگ‌های اطلاعاتی علاوه بر پیوندهای داخلی پیغام‌ها، به دیگر وبلاگ‌های موجود در آن زمینه موضوعی، یا وبلاگ‌هایی

وانگهی چون وبلاگ از یک نظر با دیگران نوشته می‌شود، همیشه درک به روزتری از خواننده به نویسنده می‌دهد. بسیار کتاب‌ها هست که نویسنده برای دریافت نقد و نظری و واکنشی باید ماه‌ها صبر کند و گاه به دلایلی نویسنده هرگز نقدی بر اثر خود نمی‌بیند. اما وبلاگ محل دائمی نقد است. این نیز کاملاً تازه است. امکان نظر دادن بصورت ناشناس سبب می‌شود تا افراد به راحتی و بدون از ملاحظاتی شخصی، نظر خود را ارائه دهند.

حفاظت از اندیشه‌ها

وبلاگ حافظ اندیشه‌ها و افکار شماست. در بسیاری از مواقع افکاری بسوی ما می‌آیند که نمی‌دانیم چگونه آن‌ها را منتشر کرده و دیگران را در آن سهیم نماییم. گاهی این افکار در قالب کتاب و مقاله نمی‌گنجد چرا که آنقدر وسیع نیست که بشود به آن متنی این چنینی اختصاص داد و جای دادن آن در نوشته‌ای دیگر نیز بخاطر عدم همگونی با کل موضوع نیز امکان ندارد. بسیاری از اندیشه‌ها به همین دلایل فوق‌هرگز منتشر نمی‌شوند. امکان نوشتن فوری وبلاگ‌ها افراد را قادر می‌سازد تا فارغ از اسلوب‌های نگارش علمی و صرف وقت برای یک نوشته شسته و رفته، افکار خود را به سرعت منتشر نموده و بنابراین ثبت و ضبط نمایند. در وبلاگ می‌توانید خلاصه مذاکرات علمی خود با دیگران را نیز منعکس نموده و بدین ترتیب از فراموش شدن آن‌ها جلوگیری نمایید. وبلاگ‌ها موجبات جریان دائمی افکار را فراهم می‌آورند.

● دسترسی دائمی

با اتصال به اینترنت، در هر لحظه و هر مکان می‌توانید به وبلاگ خود دسترسی داشته و نگران از دست رفتن منابع و اطلاعات پژوهشگران خود در فایل‌ها و دیسک‌های کامپیوتری نباشید. نگارنده فهرست منابع مورد استفاده پایان‌نامه خود را در یک وبلاگ قرار داده است تا هم در وقت افرادی که در این زمینه خاص تحقیق می‌کنند، صرفه‌جویی نماید و هم اینکه همیشه به آنان دسترسی داشته باشد. وبلاگ به شما اجازه می‌دهد تا فارغ از مکان فیزیکی خود مطالب مورد نظر خود را منتشر کنید. نیاز نیست که حتماً در محل کار خود باشید تا بتوانید مثلاً گزارش کنفرانسی را که هم اینک حضور دارید، منعکس سازید.

● تمرین نوشتن

یکی از مهمترین مشکلات دانشجویان تحصیلات تکمیلی نوشتن پایان‌نامه است. برای برخی آنقدر کابوس پایان‌نامه هول‌برانگیز است که عطای مدرک را به لقایش بخشیده و تحصیل خود را نیمه‌کاره رها می‌کنند. ریشه این مشکل در عدم عادت به نوشتن دانشجویان است که خود ریشه از سیستم آموزشی ما گرفته و بررسی آن مجال بیشتری می‌طلبد، ولی بطور خلاصه از آنجا که سیستم آموزشی ما عادت به نوشتن را در دانش‌آموزان نهادینه نمی‌کند، تنها درسی که دانش‌آموز موظف به نوشتن است، انشاء است که آن هم جدی گرفته نمی‌شود.

در مرحله‌ای که دانشجو مجبور به نوشتن می‌شود، فشار عظیمی را متحمل می‌شود. وبلاگ نویسی به دانشجویان تحصیلات تکمیلی کمک می‌نماید که از آغاز کار پژوهشی خود، مرحله به مرحله تمرین نوشتن نموده و از موقوف نمودن نوشتن پایان‌نامه به مراحل پایانی اجتناب نمایند. همانطور که صاحب وبلاگ سیستان می‌نویسد وبلاگ خیلی‌ها را نویسنده کرده است.

● ذخیره و بازیابی دانش و اطلاعات

آرشیو وبلاگ امکان بایگانی مطالب و بازیابی مجدد آن‌ها را

برای ارتباط می باشد، ممکن است یکی از این اهداف باشد. اهداف دیگر عبارتند از: راهنمایی کاربران به منابع و اخبار جالب و مفید؛ ارائه اطلاعات درباره فعالیت ها، وقایع ملی و محلی در حوزه فناوری اطلاعات، کتاب و دنیای کتابخانه ها، ارائه اخبار مهم خدمات کتابداری و اطلاع رسانی؛ ارسال نظرات خوانندگان.

«مریلین بلاک» در پژوهشی، انگیزه های کتابداران مختلف از وبلاگ نویسی را اینگونه بر می شمارد:

۱. اهداف حرفه ای و تخصصی، یافتن منابع مرجع مناسب در وب نامرئی

۲. آگاهی از منابع جدید و روزآمد نگهداشتن دانش شخصی.

۳. وارد کردن کتابداران به دنیای جدید ابزارهای فناوری اطلاعات.

۴. معرفی منابع ارزشمند.

۵. اینکه کتابداران هر روز به اینترنت و وب سری بزنند.

۶. معرفی مجلات و نشریات جایگزین.

۷. به عنوان ابزار آگاهی رسانی جدید.

۸. فقط برای سرگرمی.

کتابداران و حتی ویراستاران مجلات حرفه ای هم ممکن است برای آگاهی از بحث های گروهی و موضوعات روز، مطرح کردن خود و آشنایی با نویسندگان جدید و آگاهی از بحث های علمی - تحقیقی، نیاز به مطالعه روزمره این منابع داشته باشند.

«بلاک» معتقد است که با ورود نسل جدید از کتابداران که بر مبنای وب کار می کنند، تمایل به «خواندن» به تنهایی جای خود را به تمایل به «خواندن و مشارکت» خواهد داد.

مسائل و مشکلات بلاگر

● از مشکلات مهم بلاگر می توان به قالب های پیش فرض آن اشاره کرد که تنها برای رسم الخطهایی آماده شده است که از چپ به راست نوشته شده اند و به علت عدم در نظر گرفتن رسم الخط هایی که از راست به چپ نوشته می شوند (مانند فارسی، عربی و ...)، مشکل راست به چپ نویسی در هنگام نوشتن مطالب وجود دارد. کاربر برای استفاده از این سیستم مجبور است که آشنایی هر چند مختصری با زبان HTML داشته باشد تا با ایجاد تغییراتی در قالب های پیش فرض، آن ها را برای فارسی نویسی آماده سازد.

● مشکل دیگر این که در سیستم بلاگر، تاریخ گذاری شمسی پشتیبانی نمی شود و بدیهی است که نظام بایگانی آن نیز منطبق بر ماه ها و سال های میلادی است.

● این سیستم فاقد دسته بندی موضوعی برای وبلاگ های عضو در آن است.

● بلاگر همچنین فاقد سیستم نظر خواهی برای هر مطلبی است و به همین علت کاربران آن از سایت های دیگر برای ایجاد نظر خواهی مطالب خود استفاده می کنند.

سایت های ایرانی ارائه دهنده بلاگ ها:

در سرویس های ایرانی ارائه دهنده بلاگ به فارسی نیز می توان به چندین نمونه اشاره نمود از جمله:

<http://www.persianlog.com>

<http://www.blogsky.com>

<http://www.takblog.com>

از میان این سایت ها، پرشین بلاگ دارای محبوبیت بیشتری است، لذا در این قسمت به توضیح این سرویس پرداخته می شود:

پرشین بلاگ سایتی است مخصوص وب لاگ نویسان فارسی

که به سایر منابع مفید راهنمایی می کنند، پیوند می دهند و از آن ها می توان به عنوان میز مرجع یا برای ارائه خدمات اطلاعاتی استفاده کرد. همچنین می توانند پایه مواد خواندنی و توسعه فعالیت های حرفه ای باشند.

«یان وینش»، وبلاگ ها را نوعی شیوه آگاهی رسانی حرفه ای معرفی می نماید و اشاره می کند مواردی که معمولاً در یک وبلاگ دیده می شوند عبارتند از: آرشیو مطالب قدیمی تر (با قابلیت جستجو)، امکان نظر دهی خوانندگان در باره مطالب وب لاگ.

وی همچنین ۳ کارکرد عمده وبلاگ ها برای کتابداران را چنین بر می شمارد: استفاده شخصی کتابداران برای روزآمد کردن اطلاعات، به عنوان وسیله ای برای جلب توجه کاربران و به عنوان وسیله ای برای تهیه اطلاعات درباره کتابخانه ها و خدمات آن ها می باشد.

بنابراین با توجه به ویژگی های منحصر به فرد وبلاگ مانند: سرعت و سهولت انتشار اطلاعات، بهره گیری از سیستم های اشاعه خودکار اطلاعات، نظم تاریخی معکوس، آرشیوهای قابل تورق و دیگر موارد گفته شده، این منابع می توانند سهم مهمی در اطلاع رسانی و خبررسانی در میان رسانه های خبری، خصوصاً در جوامع الکترونیکی داشته باشند.

انگیزه های وبلاگ نویسی متفاوت اند، ولی بیش تر وبلاگ نویسان در یک ویژگی مشترک اند: «تمایل به اشتراک اطلاعات، عقاید و یافته ها با دیگران». «ریکا بلاد» سه انگیزه را مهم تر می داند: اشتراک اطلاعات، کسب شهرت و ابراز وجود. وی معتقد است هر یک از این دلایل ممکن است دلیل ابتدایی برای ایجاد وبلاگ باشد، ولی هیچکس برای مدت طولانی بدون داشتن یکی از این سه انگیزه، وبلاگی را نگهداری نمی کند.

«اولیور رد»، پنج انگیزه مهم وبلاگ نویسی را ثبت وقایع زندگی شخص نویسنده، بیان احساسات، ابراز عقاید به صورت نوشتاری، شکل دادن به ارتباطات، و نگهداری برنامه های شخصی بر می شمارد. علاوه بر افراد، سازمان ها و شرکت ها، مؤسسات و انجمن هایی هم که وبلاگ می نویسند، اهداف خاصی مثل: اشتراک اطلاعات یا مدیریت دانش، ارتباط با مشتریان یا جامعه محلی، تأثیر بر افکار عمومی، آزمودن محصولات، یا ایجاد فرصت هایی برای کسب آرای عمومی دارند.

از جمله این سازمان ها می توان از کتابخانه ها نام برد که بر اساس نوع، هدف و جامعه کاربران خود، اهداف و انگیزه های متفاوتی از تهیه وبلاگ دارند، از جمله: اشاعه اخبار و اطلاعات کتابخانه؛ معرفی منابع جالب و جدید به کاربران، اشتراک اطلاعات حرفه ای برای کتابداران، آموزش کتابداری و ....

اهداف متنوعی برای وب لاگ های کتابخانه ها می توان برشمرد: ارزیابی نیازهای اولیه و اطمینان از این که وبلاگ، فرم مناسبی

البته Daypop هم کاملاً روزآمد نیست اما به هر حال بهترین گزینه به نظر می‌رسد.

– علاوه بر این‌ها می‌توان وبلاگ‌ها را توسط ابزارهای جستجوی اینترنت همچون Yahoo, Google و Open Directory Project یافت، مثلاً با درج کلمه Library Weblogs در جستجوگرهای گوگل و یاهو، می‌توان به انبوهی از بلاگ‌ها در زمینه کتابداری و اطلاع‌رسانی دست یافت.

– موتور جستجوی پارسیک با آدرس www.Parseek.com امکان دستیابی به بلاگ‌های ایرانی را ممکن ساخته است.

وبلاگ کتابخانه و کتابداران

کتابداران از جمله اولین افرادی بودند که از این پدیده جدید استقبال نمودند و از آن برای انتشار عقاید، افکار و اطلاعات خود به شکل‌های مختلف استفاده کردند. «بلینداویور» نویسنده خبرنامه Incite در «انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی استرالیا» می‌گوید: «هرچه بیشتر از وبلاگ استفاده می‌کنم بیشتر به این نتیجه می‌رسم که وبلاگ، شکل مناسبی برای آگاهی‌رسانی جاری است.»

وی وبلاگ‌های اطلاعاتی را منابع معتبری از اطلاعات تازه آراء و نظرات مربوط به یک موضوع می‌داند. امروزه نه تنها تعداد زیادی وبلاگ‌های اطلاعاتی توسط متخصصان موضوعی ایجاد شده و نگهداری می‌شوند، بلکه غالباً مشارکت دیگر متخصصان را از طریق نظردهی به خود جلب می‌کنند. «پائولا جی. هین» می‌گوید: «وبلاگ‌ها برای کتابداران پدیده‌ای طبیعی هستند.» تعدادی از کتابداران به سرعت وبلاگ‌ها را به عنوان منابع مهم عقاید، اطلاعات، تفریح و سرگرمی شناخته‌اند و وبلاگ‌هایی به وسیله کتابداران، کتابخانه‌ها و سرویس‌های اطلاع‌رسانی، بخش‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه‌ها و انجمن‌های حرفه‌ای کتابداری ساخته می‌شوند.

بدین ترتیب در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی، وبلاگ‌هایی به وجود آمده‌اند که اطلاعات جاری درباره علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی را به صورت عام یا خاص، برای خوانندگان تهیه می‌کنند. وبلاگ‌ها از آن جهت برای کتابداران مهم است که برخلاف دیگر فناوری‌ها نیازی به تخصص در دیگر حوزه‌ها ندارد و کتابداران به هر میزان آگاهی از اینترنت و رایانه، می‌توانند نویسنده وبلاگ باشند و از این وسیله برای ترویج علم خود، معرفی خدمات کتابخانه خود، ارتباط با همکاران دیگر و افزایش دانش خود استفاده کنند.

مدارس و انجمن‌های کتابداری نیز وبلاگ‌هایی برای اعضای خود تهیه کرده‌اند. کتابداران و دانشجویان رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی در ایجاد وبلاگ‌های شخصی که تمام یا قسمتی از وبلاگ درباره موضوعات تخصصی بحث می‌کند، فعال‌اند. از وبلاگ‌ها در حوزه میز مرجع و در گستره وسیعی از موضوعات می‌توان به عنوان منابع اطلاعات و عقاید جاری بهره گرفت. به علاوه، وبلاگ‌هایی درباره وبلاگ‌ها با «ابزار»هایی که به سرعت تغییرات هر حوزه را منتقل می‌کنند، وجود دارند.

«لئورل کلاید» با هدف بررسی وبلاگ‌های کتابخانه‌ها، با استفاده از موتورهای جستجو و راهنماهای اینترنتی تعداد ۵۵ وبلاگ را که توسط کتابخانه‌ها نگهداری و حمایت می‌شدند، شناسایی کرد.

وی این وبلاگ‌ها را با استفاده از فنون تحلیل محتوای وب سایت‌ها مورد مطالعه قرار داد.

وبلاگ‌های انتخاب شده متعلق به ۳ کشور آمریکا، کانادا و انگلستان بودند.

مطالعات وی نشان می‌دهد که کتابخانه‌های عمومی و آکادمیک

زبان، که سعی دارد با ارائه ابزارهای استاندارد، مشکلات کاربران وب لاگ نویس ایرانی را حل نماید. این سرویس به عنوان اولین سیستم انتشار وب لاگی فارسی در خرداد ۱۳۸۱ کار خود را آغاز کرد.

نقطه قوت این سیستم، محیط یا واسط فارسی آن است که کار را برای کاربران فارسی زبان با بهره‌گیری از راهنمای فارسی، بسیار آسان می‌سازد. نقطه قوت بعدی این سیستم، تاریخ‌گذاری شمسی است که با توجه به ایرانی بودن آن بدیهی به نظر می‌رسد.

ویرایشگر این سیستم برای درج مطالب بسیار مناسب و دارای امکانات متعددی برای ایجاد کدهای HTML است. البته کاربر می‌تواند حتی بدون اطلاع از کدهای مربوطه، تغییرات متنوعی را در رنگ، اندازه و نوع قلم‌ها به وجود آورده و متن را در هر نقطه‌ای که مایل باشد، راست چین و چپ چین نماید. این سیستم دارای دسته‌بندی موضوعی وب لاگ‌ها می‌باشد، اما به علت استقبال زیاد از آن، وب لاگ‌های جدید دیر به دیر دسته‌بندی می‌شوند. دسته‌بندی موضوعی صورت گرفته در این سایت عبارت است از:

آموزشی / تحقیقاتی، اخبار، ادبیات، افغانستان، اینترنت، پزشکی، تجارت و بازرگانی، روزنامه نگاری، زندگی، سینما، شخصی، طبیعت / محیط زیست، طنز، عمومی، فلسفه و عرفان، کامپیوتر / تکنولوژی، مذهب، موسیقی، نویسندگی، هنر و ورزش.

چگونگی یافتن بلاگ‌ها در وب :

برای یافتن بلاگ‌ها هنوز منبع واحدی وجود ندارد. برخی از موتورهای جستجو امکان یافتن بلاگ‌ها را فراهم کرده‌اند. موتورهای جستجوی عمومی مانند Google, AllTheWeb, Teoma در یافتن وب لاگ‌ها کمک می‌کنند.

(Daypop-Daypop.com) یک موتور جستجوی خاص

است که تنها وبلاگ‌ها و سایت‌های خبری را نمایه‌سازی می‌کند. اما این موتور نیز تمام بلاگ‌ها را نمایه نمی‌کند. بلکه بر وبلاگ‌ها و وب سایت‌هایی تمرکز دارد که بهترین هستند. Daypop نمایه‌اش را یک یا چند بار در یک روز، روزآمد می‌نماید.

سایت‌های خبری، شامل منابع انگلیسی و غیر انگلیسی هستند.

فردی با نام لوین با عنوان Librarian site du Jour، به عنوان اولین بلاگ کتابخانه‌ای شناخته شده است. هم اکنون مفهوم وبلاگ و استفاده از آن در نزد کتابخانه‌ها و کتابداران در حال افزایش است.

برخی از کتابخانه‌ها در وب سایت خود وبلاگ‌ها را ضمیمه کرده‌اند (وبلاگ به عنوان بخشی از سایت کتابخانه) مانند لیب‌لاگ در کتابخانه عمومی ردوودسیتی کالیفرنیا. بسیاری از کتابداران نیز وبلاگ‌هایی را منتشر کرده‌اند و به انتشار مقالات و مطالب خواندنی خود از طریق بلاگ‌ها پرداخته‌اند.

در ادامه به موارد استفاده از وبلاگ‌ها در کتابخانه‌ها می‌پردازیم:

۱- روز آمد نگه داشتن وب سایت کتابخانه:

کتابخانه‌ها به کمک وبلاگ می‌توانند وب سایت خود را مرتب‌تر و روزآمد نمایند. زیرا برای روزآمد سازی وب سایت می‌بایست کدهای HTML را تغییر داد، اما با استفاده از وبلاگ و بدون نیاز به دانستن زبان HTML، می‌توان اطلاعات روز آمد را در اختیار کاربران قرار داد.

۲- تبلیغ خدمات کتابخانه:

کتابخانه‌ها می‌توانند به عنوان خدمت‌آگاهی‌رسانی جاری، اطلاعات جدید مربوط به کتابخانه را از طریق وبلاگ در اختیار کاربران خود قرار دهند. در این راستا کتابداران می‌توانند کاربران را از تغییرات در خط مشی کتابخانه، سفارشات جدید، منابع جدیدی که در اختیار کتابخانه قرار گرفته است و به طور کلی فراهم‌آوری‌های کتابخانه آگاه سازند و در واقع تازه‌ها و رویدادهای کتابخانه را از راه دور در اختیار جویندگان اطلاعات قرار دهند.

۳- اطلاع‌رسانی درباره اخبار روز:

کتابخانه‌ها علاوه بر اینکه می‌توانند تازه‌های کتابخانه را توسط وبلاگ به اطلاع کاربران برسانند، این امکان را دارند که توسط وبلاگ خود اخبار داغ روز را نیز بیان کرده و پیوندهایی را به سایر

نسبت به دیگر انواع کتابخانه‌ها علاقه بیشتری به داشتن وبلاگ دارند. مهمترین هدف از ایجاد وبلاگ تهیه اخبار، اطلاعات و دادن ارجاعاتی به منابع اینترنتی برای کاربران آن‌ها است. تعداد بسیار کمی از وبلاگ‌ها از امکانات جذاب در وبلاگ‌های خود استفاده کرده‌اند و تنها یک پنجم وبلاگ‌ها به صورت روزانه و تنها نیمی از آن‌ها به صورت هفتگی روزآمد می‌شوند. کمتر از نیمی از آن‌ها از خدمات «آراس اس» استفاده کرده‌اند.

تعداد زیادی از کتابخانه‌ها از نرم‌افزارهای وبلاگ‌نویسی رایگان مانند «بلاگر» استفاده کرده‌اند. وی پس از ارائه پیشنهادهایی برای کتابخانه‌هایی که قصد ایجاد وبلاگ دارند به این نتیجه می‌رسد که وبلاگ‌های کتابخانه‌ها هم مانند دیگر فناوری‌ها، در طی سال‌های آینده قدیمی خواهند شد.

نقش وبلاگ در کتابخانه‌ها:

کتابداران به عنوان متخصصان اطلاعاتی، برای رسیدن به پیشرفت‌های حرفه‌ای، باید دانش خود را به روز کنند و در جریان تازه‌ترین رویدادها و پیشرفت‌ها در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی قرار گیرند. همچنین آن‌ها باید اطلاعات را ارزیابی و انتخاب نمایند و در اختیار جستجوگران قرار دهند. از طرفی آنان باید کاربران کتابخانه را از منابع جدید و در دسترس مطلع سازند. هم اکنون با ایجاد وبلاگ‌ها و استفاده از آن در کتابخانه‌ها و توسط کتابداران، شکل تازه‌ای از ارتباطات اینترنتی میان کتابداران، کتابخانه‌ها و کاربران به وجود آمده که اشاعه و تبادل اطلاعات را راحت‌تر ساخته است.

در حال حاضر وبلاگ‌ها، در اینترنت جایگاه خود را یافته‌اند و روز به روز نیز بر تعداد آن‌ها افزوده می‌گردد. هر چند که به طور دقیق معلوم نیست که چه تعداد وبلاگ مربوط به کتابخانه‌ها و کتابداری وجود دارد، اما در دنیای کتابخانه‌ها، سایت کتابداری

داشته باشند .

۱۰- بهبود نظر:

استفاده از وبلاگ‌ها و ایجاد آن‌ها، تأثیری غیر مستقیم بر تصویر کتابداران و کتابخانه‌ها می‌گذارد، چرا که استفاده از وبلاگ‌ها برای مسأله دلالت دارد که کتابخانه‌ها و کتابداران همگام با پیشرفت‌های فناوری به پیش می‌روند .

معرفی برخی وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی :

برخی از مهمترین وبلاگ‌ها در زمینه کتابداری و اطلاع‌رسانی عبارتند از :

• **LisNews** : وبلاگی است که به وقایع جاری و تازه‌ها در دنیای کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌پردازد .

• **Library stuff** : این وبلاگ کتابداری، منابعی را برای کتابداران به منظور همگامی آنان با پیشرفت‌های حرفه‌ای فراهم می‌نماید.

• **Research shelf**: وبلاگی است مختص منابع و اخبار برای متخصصان اطلاعاتی .

• **A Library weblog** : وبلاگی است درباره وب سایت‌های جدید و گزارشی در مورد تأثیر فناوری بر کتابخانه‌ها و جنبه‌های مختلف کتابداری.

• **Peter Sctt,s library blog** : این وبلاگ، پیوندها و اخباری را درباره منابع کتابخانه‌ای و کتابخانه‌ها در سرتاسر جهان ارائه می‌دهد. (<http://blog.xrefer.com>)

• **Catalogblog**: این وبلاگ در زمینه فهرست‌نویسی، رده‌بندی، سرعنوان‌های موضوعی، ابزارهای مارک و... فعالیت می‌کند و پیوندهای مناسبی را به سایر وب سایت‌ها و وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی ارائه می‌دهد .

• **Libdex** : این سایت تحت عنوان **Library weblogs**، سیاهه‌ای از کشورها را به همراه بلاگ‌های آن‌ها در زمینه کتابداری ارائه می‌نماید .

وبلاگ‌های کتابداری ایرانی :

وبلاگ نویسی در زمینه کتابداری در ایران از سال ۱۳۸۱ آغاز گردید . تعدادی از این وبلاگ‌ها عبارتند از :

• **Ettelarasan.Persianblog.com** : وبلاگ انجمن علمی دانشجویان دانشگاه شیراز است .

• **Calisa.persianblog . Com** : با نام « کتابداران جندی شاپور»، بلاگ انجمن علمی دانشگاه شهید چمران اهواز است .

• **Asnafi. Persianblog. Com** : این بلاگ با نام « کتابداران فردا » تمام جنبه‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی را زیر نظر دارد و مخصوص تمام کتابداران است .

هدف این وبلاگ پوشش همه جانبه جنبه‌های مختلف علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی چه به لحاظ خبررسانی، چه به لحاظ انعکاس اطلاعات علمی و چه به لحاظ مطرح کردن مسائل انتقادی است .

• **Libblog blogfa . com** : این وبلاگ با نام « وبلاگ کتابداری » در حوزه وبلاگ و وبلاگ نویسی در حوزه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی فعالیت می‌کند .

• **Niknam.blogfa.com** : این وبلاگ مباحث نظری مرتبط با کتاب، کتابداری، اطلاع‌رسانی و دانش‌شناسی را در بردارد و هدف آن اطلاع‌رسانی در حوزه علوم کتابداری می‌باشد .

سایت‌ها و منابعی که دارای اطلاعاتی در آن زمینه می‌باشند، ایجاد نمایند . علاوه بر این، کتابخانه‌هایی که در یک سازمان مادر قرار دارند، می‌توانند اخبار سازمان مادر را نیز در وبلاگ خود بگنجانند (برای مثال آگهی‌های پست‌های شغلی برای جویندگان شغل) .

۴- معرفی منابع جدید :

کتابخانه‌ها و کتابداران می‌توانند از طریق وبلاگ خود، سایت‌ها و منابع جالب و مفید را که بعید است کاربران از آن‌ها آگاهی داشته باشند، معرفی نمایند .

۵- همکاری و مشارکت در بین کتابداران :

کتابداران می‌توانند از وبلاگ‌ها به عنوان وسیله‌ای برای با خبر شدن از تازه‌ترین پیشرفت‌ها و جریانات در زمینه رشته تخصصی استفاده نمایند و به بحث و تبادل نظر در مورد مسائل رشته خود بپردازند . بنابراین کتابداران در سرتاسر جهان می‌توانند از ایده‌ها و نظرات یکدیگر مطلع شوند و با همفکری گروهی و بحث درباره مسائل مختلف، راه را برای حل مشکلات هموارتر سازند .

۶- کمک به خدمات مرجع مجازی :

وبلاگ‌ها می‌توانند در جهت خدمات مرجع مجازی یاری رسان باشند ؛ در صورت استفاده از وبلاگ‌ها ؛ زمانی که یک سؤال توسط یک کاربر مطرح می‌شود، افراد زیادی می‌توانند به آن سؤال پاسخ داده و نظر خود را بیان نمایند و فرد پرسشگر را راهنمایی نمایند .

۷- تشکیل گروه‌های بحث :

کتابخانه‌ها می‌توانند با استفاده از وبلاگ خود گروه‌های بحث تشکیل دهند . (برای مثال در مورد مسائل مربوط به کتابخانه‌ها مانند بحث کتاب) و در اینجا است که کتابداران می‌توانند مهارت خود را به عنوان متخصص نشان دهند .

۸- بیان موضوعات مورد علاقه توسط کاربران :

کاربران می‌توانند با شرکت و بحث و اظهار نظر در وبلاگ کتابخانه، موضوعات موردعلاقه خود را بیان نموده تا کتابخانه در صورت اجازه دادن خط مشی خود ؛ در زمینه‌های مورد نظر اقدام نماید . در غیر اینصورت نیز، کتابخانه قادر خواهد بود که کاربران را قانع نماید که به چه علت قادر به فراهم‌آوری منابع موردعلاقه آنان نمی‌باشد .

۹- صرفه جویی در زمان :

با توجه به مطالب فوق، وبلاگ‌ها می‌توانند نقش مؤثری در صرفه جویی در وقت و زمان کاربران داشته باشند .

زمانی که در وبلاگ کتابخانه اطلاعات مربوط به موضوعات همراه با پیوند به سایر سایت‌ها و منابع ارائه می‌گردد، کاربران می‌توانند در مدت زمان اندکی به منابع مورد نیاز خود دسترسی یافته و بنابراین وبلاگ‌ها می‌توانند در دنیای پرتراکم اطلاعات نقش فیلتر (پالاینده) را

و سهولت انتشار امکان تعامل با خوانندگان و دریافت نظرات آن‌ها، سادگی و بی‌نیازی از مهارت‌های برنامه‌نویسی؛ از مواردی هستند که به ترویج وبلاگ‌نویسی در میان کتابداران کتابخانه‌ها کمک می‌کنند. مدیران کتابخانه‌ها با کمترین هزینه و نیروی متخصص می‌توانند از وبلاگ برای اشاعه اخبار و اطلاع‌رسانی در باب خدمات و بازاریابی، برای ارائه خدمات خود استفاده کنند.

با استفاده از امکانات تعامل دو جانبه در وبلاگ، کاربران می‌توانند در هر زمان با کتابداران کتابخانه در ارتباط باشند و پیشنهادهای و نظرات خود را منعکس کنند، کتابداران هم به این وسیله می‌توانند پاسخگوی سئوالات کاربرانی باشند که توانایی مراجعه حضوری به کتابخانه را ندارند یا به علت دوری راه از این کار امتناع می‌کنند. کتابخانه‌های می‌توانند اخبار جالب و روزآمد را به وب سایت کتابخانه اضافه کنند.

این نوع وبلاگ‌ها نیازی به گستردگی زیاد ندارند و هر کتابخانه‌ای می‌تواند با توجه به خط مشی‌ها و اهداف خود، بخشی از فعالیت‌ها و خدمات خود را از طریق این پدیده جدید به اشتراک بگذارد. با توجه به این موارد و در نظر گرفتن این نکته که کتابخانه‌ها همواره به دنبال راه‌هایی جهت افزایش میزان دسترسی کاربران به

نتیجه‌گیری

اشتراک دانش یکی از مهمترین دستاوردهای فن آوری اطلاعات و ارتباطات می‌باشد.

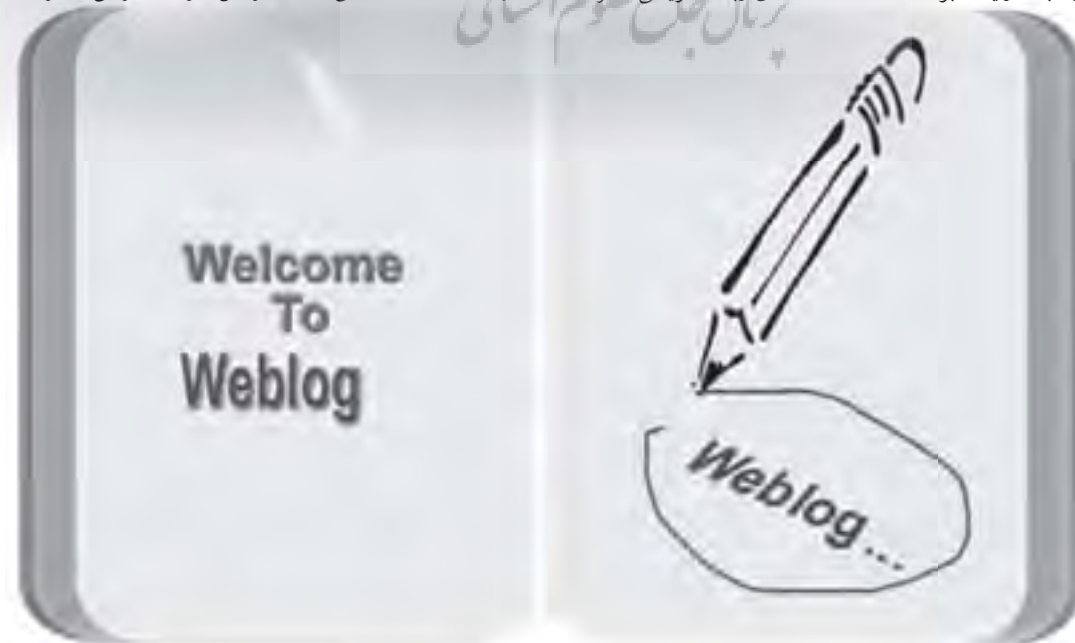
بدین منظور می‌توان از روش‌های متفاوتی نظیر شرکت در همایش‌ها، مباحث علمی، کتاب، روزنامه‌ها و سایر موارد دیگر، استفاده نمود. هر یک از روش‌های فوق دارای مزایا و محدودیت‌های مختص به خود می‌باشند.

محدودیت زمانی، مکانی و میزان تعامل اطلاعاتی با مخاطبان از جمله چالش‌های اساسی در ارتباط با هر یک از روش‌های فوق می‌باشد. نشر اطلاعات و دانش شخصی با استفاده از پتانسیل‌های وب (نظیر انتشار مقالات) و وبلاگ‌ها، ضمن غلبه بر محدودیت‌های زمانی و مکانی، حق انتخاب مخاطب را ارج نهاده و بستری مناسب برای تعاملات اطلاعاتی دو سویه را فراهم می‌نماید. انتشار دانش و تجارب شخص در قالب وبلاگ‌ها، گزینه‌ای پیشرفته و مناسب در ارتباط با امر تحقیقات و اطلاع‌رسانی صحیح و به موقع می‌باشد.

کتابداران باید دانش خود را همگام با پیشرفت فناوری و علوم مختلف به روز نگه دارند. بنابراین با ظهور پدیده‌های نو و جدید، کتابداران به سرعت جذب این پدیده‌ها می‌شوند. وبلاگ به عنوان ارمغان تازه فناوری نشر الکترونیکی بزودی در خدمت کتابداران و کتابخانه‌ها درآمد، اما متأسفانه هنوز تعداد کمی از کتابداران و کتابخانه‌ها از این پدیده استقبال کرده‌اند، با این حال وبلاگ‌های مختلفی به وجود آمده‌اند.

کتابداران با مطالعه یا مشارکت در تهیه وبلاگ می‌توانند سطح آگاهی‌های علمی و تخصصی خود را افزایش دهند و دانش خود را در اختیار دیگر همکاران خود نیز قرار دهند.

کتابخانه‌ها، انجمن‌های ملی و بین‌المللی کتابداری و سازمان‌های وابسته می‌توانند برای اطلاع‌رسانی سریع‌تر از این امکان استفاده کنند. وبلاگ برای کتابخانه‌های کوچک‌تر مانند کتابخانه‌های عمومی کوچک، آموزشگاهی، دانشکده‌ای و تخصصی اهمیت بیش‌تری دارد. خصوصاً در مواقعی که سازمان مادر قادر به تهیه وب سایت یا اختصاص محیطی در شبکه برای این کار نباشد. وبلاگ برای معرفی خدمات و منابع کتابخانه مفید است. بی‌نیازی از فضای اختصاصی در شبکه، رایگان بودن خدمات دهنده‌های وبلاگ‌نویسی، سرعت

دنیای کتابداری و اطلاع‌رسانی صاحب‌صداها وبلاگ است که به انعکاس موضوعات متنوع در زمینه کتابخانه‌ها و کتابداری و اطلاع‌رسانی می‌پردازد.

راهکارها

۱- تمامی گروه‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران که دارای مقطع کارشناسی ارشد و بالاتر می‌باشند، باید به ایجاد یک وبلاگ برای چکیده پایان‌نامه‌های خود اقدام نمایند. مانند وبلاگ مربوط به چکیده پایان‌نامه‌های علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه شهید چمران اهواز.

www.payannameh.persianblog.com

۲- کتابخانه‌هایی از قبیل: کتابخانه‌های عمومی، آموزشی، دانشکده‌ای و تخصصی کوچک که قادر به تهیه وب سایت اختصاصی برای کتابخانه خود نیستند، باید از وبلاگ برای معرفی خدمات و منابع کتابخانه خود استفاده نمایند.

۳- از آنجایی که وبلاگ‌ها دارای کاربرد بسیار زیادی در کتابخانه و کتابداری هستند و اهمیت آن‌ها در دنیای کتابداری بسیار بیشتر از دروسی مانند: مبانی کامپیوتر، word و ... است، بنابراین پیشنهاد می‌شود که وبلاگ و وبلاگ‌نویسی در کتابداری به عنوان یک درس اختیاری در برنامه درسی دانشجویان کارشناسی کتابداری گنجانده شود.

۴- انجمن‌های علمی کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه‌های ایران باید یک وبلاگ اختصاصی برای انجمن علمی خود داشته باشند. مانند وبلاگ انجمن علمی دانشجویان دانشگاه شیراز

www.Ettelaran.persianblog.com

منابع بوده‌اند و از سوی دیگر این مسأله که از طریق وب سایت‌ها نمی‌توان به سرعت کاربران را در جریان تحولات جدید قرار داد، لازم است کتابخانه‌ها نیز با شناخت منافع وبلاگ‌ها از آن‌ها در جهت ارائه خدمات سریع، بهنگام و روزآمد به کاربران استفاده نمایند.

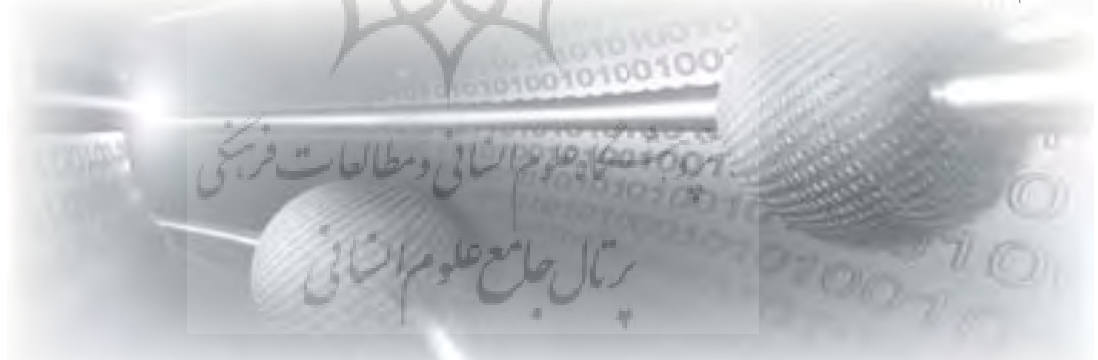
از سوی دیگر وجود امکان تعامل در وبلاگ‌ها، باعث می‌شود کتابخانه‌ها از نظرات کاربران آگاه شده و با تأمین نظرات آنان، در جهت بهبود هرچه بیشتر خدمات خود گام بردارند.

کتابداران به عنوان متخصصان اطلاعاتی، برای اینکه به گونه‌ای مناسب در جهت رشد حرفه‌ای خود روزآمد بمانند، لازم است که در جریان تازه‌ترین پیشرفت‌ها در زمینه فناوری‌های اطلاعاتی که مرتبط با علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی هستند، باشند. کتابداران برای فراهم کردن اطلاعات مورد نیاز کاربران کتابخانه‌هایشان، باید به آگاهی آن‌ها برسانند که چه اطلاعات تازه‌ای در دسترس است. این امر به وسیله استفاده از خبرنامه‌ها، عرضه انتشارات مختلف با طراحی وب سایت‌های گوناگون ... و امکانپذیر است.

با این وجود، شکل دیگری از ارتباطات اینترنتی وجود دارد که سبب شده ارتباط بین کاربران و کتابخانه‌ها ساده‌تر و سریع‌تر شود و آن وسیله، ((وبلاگ)) است.

وبلاگ‌ها سریع‌ترین جای خود را در کتابخانه‌ها پیدا کردند، هرچند هنوز به طور دقیق مشخص نیست که چه مقدار وبلاگ کتابداری وجود دارد.

برخی کتابخانه‌ها هستند که در وب سایت خود دارای وبلاگ به عنوان یک ضمیمه هستند. کتابداران بسیاری هم به انتشار وبلاگ‌های خود اقدام کرده‌اند.

منابع و مأخذ:

۱. افشار نادری، نیما. وب لاگ نویسی فارسی. دنیای کامپیوتر و ارتباطات ش ۳ (ویژه نامه وبلاگ) سال ۱۳۸۲، ص ۸-۱۲.
۲. اصنافی، امیررضا. وبلاگ ارمغان جدید اینترنت به کتابخانه‌ها. فصلنامه کتاب ش ۶۱ (بهار ۱۳۸۴). ص ۱۶۷ - ۱۷۲.
۳. برت، کمرون. وبلاگها: جایی برای زندگی روی خط. ترجمه شهاب مبشری. تهران: شبکه، ۱۳۸۲.
۴. بهبهانی، رضا. پدیده وبلاگ. کتاب ماه، ش ۱۲ (۱۳۸۳).
۵. بینش، مؤگان. وبلاگها و نقش آنها در توسعه خدمات کتابخانه‌ای. نما (مجله الکترونیکی) پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران، دوره ۲ (۱۳۸۵).
۶. شریف زاده، حمید رضا / وبلاگ، رویکردی نوپا. وب. ش ۳ (۲۷)، سال ۱۳۸۱، ص ۴۰-۴۱.
۷. کرمی، طاهره. وبلاگ، دریچه‌ای نو در دنیای کتابداری و اطلاع‌رسانی. علوم و فناوری اطلاعات. دوره ۱۲، ش ۱ (۱۳۸۴).
۸. محمدی فر، محمد رضا. وبلاگ برای کتابداران و اطلاع‌رسانان. تهران: چاپار، ۱۳۸۵.
۹. نظافت، محمد. عوامل مؤثر در توسعه وبلاگها. دانش و کامپیوتر، ۴ (۲۹): ص ۶۶-۶۷.
۱۰. یعسوبی، حسین. راهنمای ساخت وبلاگ. تهران: ناقوس، ۱۳۸۳.
۱۱. سایت مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران <http://www.irandoc.ac.ir>
۱۲. www.itiran.com